

Lieta C-637/23 [*Boghni*]ⁱ**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 24. oktobris

Iesniedzējtiesa:*Conseil du Contentieux des Étrangers* [Ārvalstnieku strīdu
izskatīšanas padome] (Beļģija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2023. gada 16. oktobris

Prasītājs:

X

Atbildētājs:*État belge* [Beļģijas valsts], ko pārstāv *Secrétaire d'État à l'Asile et
la Migration* [valsts sekretārs patvēruma un migrācijas lietās]**1. Tiesvedības priekšmets un fakti:**

- 1 Prasītājs, kā viņš apgalvo, ieradās Beļģijā pirms diviem gadiem, kur, kā viņš apgalvo, dzīvo kopā ar savu brāli. Viņš norāda, ka ir Alžīrijas pilsonis.
- 2 2023. gada 27. janvārī pēc administratīva ārvalstnieku pārbaudes ziņojuma viņam tika atņemta brīvība.
- 3 2023. gada 28. janvārī viņam tika izsniegts rīkojums atstāt valsts teritoriju kopā ar nogādāšanu līdz robežai un aizturēšanu izraidīšanas nolūkā, un ieceļošanas aizliegums uz diviem gadiem.
- 4 Tam, ka netika noteikts laika posms brīvprātīgai izceļošanai, pamatojums pēc būtības ir šāds:

ⁱ Šis lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

- “1. Attiecīgā persona nav iesniegusi uzturēšanās vai starptautiskās aizsardzības pieteikumu pēc nelikumīgas ieceļošanas vai nelikumīgas uzturēšanās laikā, vai šajā likumā noteiktajā laika posmā.
2. Attiecīgā persona apgalvo, ka uzturas Beļģijā divus gadus. Administratīvā lieta neliecina, ka viņš būtu mēģinājis legalizēt savu uzturēšanos likumā noteiktajā kārtībā.
3. Attiecībās ar iestādēm attiecīgā persona nesadarbojas vai nav sadarbojusies.
4. Attiecīgā persona [likumā noteiktajā] termiņā savu ierašanos nav pieteikusi pašvaldībā un nav iesniegusi pierādījumus, ka viņā uzturētos viesnīcā.”
5. Rīkojums par pieteikuma iesniedzēja atbrīvošanu tika pieņemts 2023. gada 6. februāra spriedumā, kas apelācijas kārtībā tika apstiprināts ar 2023. gada 21. februāra spriedumu.
6. Pieteikuma iesniedzējs ar 2023. gada 6. februārī iesniegtu pieteikumu vērsās *Conseil du contentieux des étrangers* [Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padome], lai pārsūdzētu 2023. gada 28. janvārī izdoto rīkojumu atstāt valsts teritoriju, nogādājot viņu līdz robežai (pirmais un otrais apstrīdētais akts), un ieceļošanas aizliegumu (trešais apstrīdētais akts).

2. Atbilstošās Savienības tiesību normas:

Eiropas Savienības Pamattiesību harta

- 7 47. pantā ir noteikts:

“Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu

Ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā.

Ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību.

[..]”

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kuri dalībvalstī uzturas nelikumīgi

- 8 3. pantā ir noteikts:

“Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro turpmāk minētās definīcijas:

[..]

4) “atgriešanas lēmums” ir administratīvs vai tiesas lēmums vai akts, kurā norādīts vai konstatēts, ka trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās ir nelikumīga, un noteikts vai konstatēts atgriešanās pienākums;

[..]”

9 7. pantā ir noteikts:

“Brīvprātīga izceļošana

1. Atgriešanas lēmumā brīvprātīgai izceļošanai nosaka pienācīgu laika posmu no septiņām dienām līdz trīsdesmit dienām, neskarot 2. un 4. punktā minētos izņēmumus. Dalībvalstis savos valsts tiesību aktos var paredzēt, ka šādu laika posmu nosaka tikai, pamatojoties uz attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā iesniegtu pieteikumu. Tādā gadījumā dalībvalstis informē attiecīgos trešo valstu valstspiederīgos par iespēju iesniegt šādu pieteikumu.

Ar pirmajā daļā paredzēto laika posmu neizslēdz iespēju attiecīgiem trešo valstu valstspiederīgajiem atstāt valsti ātrāk.

[..]

4. Ja pastāv bēgšanas iespējamība vai ja likumīgas uzturēšanās pieteikums ir atzīts par nepārprotami nepamatotu vai tā pamatā ir krāpšana, vai arī, ja attiecīgā persona apdraud sabiedrības kārtību, drošību vai valsts drošību, dalībvalstis var nenoteikt laika posmu brīvprātīgai izceļošanai vai var noteikt laika posmu, kas ir īsāks par septiņām dienām.”

10 8. pantā ir noteikts:

“Atgriešana

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu atgriešanas lēmumu, ja saskaņā ar 7. panta 4. punktu nav noteikts laika posms brīvprātīgai izceļošanai vai ja atgriešanās pienākums nav izpildīts laika posmā, kas saskaņā ar 7. pantu noteikts brīvprātīgai izceļošanai.

2. Ja dalībvalsts saskaņā ar 7. pantu ir noteikusi laika posmu brīvprātīgai izceļošanai, atgriešanas lēmumu var izpildīt tikai pēc šā laika posma beigām, ja vien šajā laika posmā nerodas 7. panta 4. punktā minētie draudi.

11 11. pantā ir noteikts:

“Ieceļošanas aizliegums

1. Atgriešanas lēmumiem pievieno ieceļošanas aizliegumu:

- a) ja nav noteikts brīvprātīgas izceļošanas laika posms vai
- b) ja nav ievērota atgriešanās pienākuma izpilde.

Citos gadījumos atgriešanas lēmumu var papildināt ar ieceļošanas aizliegumu.

[..]”

12 Direktīvas 12. un 13. pants ir formulēti šādi:

“12. pants

Veids

1. Atgriešanas lēmumus un – ja tos pieņem – lēmumus par ieceļošanas aizliegumu un lēmumus par izraidīšanu noformē rakstiski un tajos norāda faktiskos un juridiskos iemeslus, kā arī informāciju par pieejamiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.

[..]

13. pants

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

1. Attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam nodrošina efektīvus līdzekļus, lai pārsūdzētu vai lūgtu pārskatīt ar atgriešanu saistītos lēmumus, kas minēti 12. panta 1. punktā, kompetentā tiesā vai administratīvā iestādē, vai kompetentā struktūrā, kuras locekļi ir objektīvi un kuru neatkarība ir garantēta.

2. 1. punktā minētā iestāde vai struktūra ir pilnvarota pārskatīt ar atgriešanu saistītos lēmumus, kas minēti 12. panta 1. punktā, tostarp iespēju uz laiku pārtraukt to izpildi, ja vien jau nepiemēro pagaidu pārtraukšanu saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.

[..]”

3. Pušu viedokli:

13 Šajā pārsūdzības posmā diskusijās uzmanība tika koncentrēta uz lēmuma neparedzēt brīvprātīgai izceļošanai laiku raksturu. Vai tas ir vienpusējs individuāla rakstura tiesību akts, ko izdod administratīva iestāde un kas personai rada tiesiskas sekas vai novērš šādu tiesisku seku iestāšanos, un kas ir pārsūdzams administratīvā kārtā, vai gluži pretēji tas ir vienkāršs rīkojuma par valsts teritorijas

atstāšanu izpildes pasākums, kas pats par sevi nerada tiesiskas sekas, tādējādi tas nav administratīvi pārsūdzams tiesību akts?

A. *Prasītājs*

- 14 Prasītājs būtībā apgalvo, ka, tā kā lēmums nenoteikt laika posmu valsts teritorijas atstāšanai rada tiesiskas sekas, it īpaši attiecībā uz aizturēšanu un ieceļošanas aizliegumu, kas šajā gadījumā ir balstīts tikai uz 0 (nulle) dienu laika posmu, tas nav tikai izpildes pasākums un tādēļ ir apstrīdams.

B. *Beļģijas valsts*

- 15 Beļģijas valsts uzskata, ka lēmums nepiešķirt laiku valsts teritorijas atstāšanai nav pārsūdzams. Tā atsaucās uz Valsts padomes 2022. gada 1. septembra spriedumu Nr. 254.377, kurā šis laika posms raksturots kā rīkojuma par valsts teritorijas atstāšanu izpildes noteikums, un apšaubīja Direktīvas 2008/115 7. panta 1. punkta ietekmi uz Valsts padomes veikto analīzi, ņemot vērā, ka šis pants ļauj dalībvalstīm paredzēt, ka attiecībā uz brīvprātīgu atgriešanos nav noteikts laika posms. Tā uzskata, ka Direktīvas 2008/115 7. panta 1. punkta noteikumi un it īpaši dalībvalstīm piešķirtā iespēja noteikt laika posmu tikai pēc attiecīgā valstspiederīgā lūguma ļauj secināt, ka atgriešanas lēmuma izpildes laika posma norādīšana nav būtisks atgriešanas lēmuma elements vai to veidojošs elements.

4. *Conseil du contentieux des étrangers novērtējums:*

- 16 *Conseil du contentieux des étrangers* savā novērtējumā aprobežojas ar diviem jautājumiem: vai laika posma brīvprātīgai izceļošanai nepiešķiršana ir vienkāršs izpildes pasākums, ko nevar pārsūdzēt, jo tas nemaina valstī nelikumīgi dzīvojoša trešās valsts pilsoņa tiesisko stāvokli? Vai laika posma brīvprātīgai izceļošanai noteikšana vai nenoteikšana ir atgriešanas lēmumu veidojošs elements?

Neapstrīdams izpildes pasākums vai pārsūdzams akts

- 17 *Conseil du contentieux des étrangers* vispirms atgādina, ka 2011. gada 28. aprīļa spriedumā *El Dridi* (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268) Tiesa norādīja:

“35. Tādējādi šīs direktīvas 6. panta 1. punktā vispirms ir paredzēts principiāls dalībvalstu pienākums pieņemt atgriešanas lēmumu par ikvienu trešās valsts valstspiederīgo, kurš nelikumīgi uzturas to teritorijā.

36. Šajā atgriešanas procedūras sākotnējā posmā, neskarot izņēmuma gadījumus, priekšroka ir dodama brīvprātīgai no atgriešanas lēmuma izrietošā pienākuma izpildei, un Direktīvas 2008/115 7. panta 1. punktā ir noteikts, ka šajā lēmumā brīvprātīgai izceļošanai ir nosakāms pienācīgs laika posms no septiņām līdz trīsdesmit dienām.

37. No šīs direktīvas 7. panta 3. un 4. punkta izriet, ka tikai īpašos apstākļos, kā, piemēram, bēgšanas iespējamības gadījumā, dalībvalstis var, pirmkārt, noteikt atgriešanas lēmuma adresātam pienākumu regulāri reģistrēties attiecīgās iestādēs, iesniegt atbilstošas finanšu garantijas depozītu, iesniegt dokumentus vai paredzēt pienākumu uzturēties noteiktā vietā, vai, otrkārt, noteikt laika posmu, kas ir īsāks par septiņām dienām, vai pat nenoteikt šādu laika posmu.

[..]

41. No iepriekš minētā izriet, ka ar Direktīvu 2008/115 ieviestās atgriešanas procedūras posmu norises kārtība atbilst atgriešanas lēmuma izpildei veicamo pasākumu gradācijai, kas nozīmē, ka vispirms ir piemērojams tāds pasākums, kas attiecīgajai personai sniedz lielāku personisko brīvību, proti, termiņa noteikšana brīvprātīgai izceļošanai, pēc tam – pasākumi, kas to ierobežo vairāk, proti, ievietošana īpašās aizturēšanas telpās, un visos šajos posmos ir jābūt ievērotam samērīguma principam”.

- 18 2014. gada 5. jūnija spriedumā *Mahdi* (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, 40. punkts) Tiesa norādīja: “Saskaņā ar šīs pašas direktīvas preambulas 6. apsvērumu dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai, pārtraucot trešo valstu valstspiederīgo nelikumīgu uzturēšanos, tās izmantotu taisnīgu un pārskatāmu procedūru. Tāpat saskaņā ar šo apsvērumu un Savienības tiesību vispārējiem principiem lēmumi atbilstīgi Direktīvai 2008/115 būtu jāpieņem, katru gadījumu izskatot atsevišķi un pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas nozīmē, ka būtu jāņem vērā arī citi faktori, ne tikai tie, kas saistīti ar nelegālu uzturēšanos”.
- 19 2014. gada 11. decembra spriedumā *Boudjlida* (C-249/13, EU:C:2014:2431, 51. un 59. punkts) Tiesa nosprieda: “Visbeidzot, no tiesībām tik uzklaušītam pirms atgriešanas lēmuma pieņemšanas izriet kompetento valsts iestāžu pienākums ļaut ieinteresētajai personai paust savu viedokli par viņas atgriešanas kārtību, proti, izceļošanas laikposmu un atgriešanas brīvprātīgo vai piespiedu raksturu. [...] No iepriekš minētā izriet, ka tiesībām tikt uzklaušītam pirms atgriešanas lēmuma pieņemšanas jāļauj kompetentajai valsts iestādei izskatīt lietu, lai pieņemtu lēmumu, pilnībā apzinoties apstākļus, un to pienācīgi pamatot, lai attiecīgā gadījumā ieinteresētā persona varētu pilnībā piemērot savas pārsūdzības tiesības”.
- 20 Runājot konkrētāk par laika posma brīvprātīgai izceļošanai nenoteikšanas juridiskajām sekām, Direktīvas 2008/115 8. panta 1. punktā noteikts, ka tad, ja nav noteikts laika posms brīvprātīgai izceļošanai, dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu atgriešanas lēmumu. No Direktīvas 2008/115 8. panta 2. punkta izriet, ka, ja dalībvalsts nosaka laika posmu brīvprātīgai izceļošanai, atgriešanas lēmumu var izpildīt tikai pēc šā laika posma beigām. Turklāt 11. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka, ja nav noteikts brīvprātīgas izceļošanas laika posms, atgriešanas lēmumam pievieno ieceļošanas aizliegumu.

- 21 2011. gada 28. aprīļa spriedumā *El Dridi* (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268) Tiesa norādīja:

“37. No šīs direktīvas 7. panta 3. un 4. punkta izriet, ka tikai īpašos apstākļos, kā, piemēram, bēgšanas iespējamības gadījumā, dalībvalstis var, pirmkārt, noteikt atgriešanas lēmuma adresātam pienākumu regulāri reģistrēties attiecīgās iestādēs, iesniegt atbilstošas finanšu garantijas depozītu, iesniegt dokumentus vai paredzēt pienākumu uzturēties noteiktā vietā, vai, otrkārt, noteikt laika posmu, kas ir īsāks par septiņām dienām, vai pat nenoteikt šādu laika posmu.

38. Šajā pēdējā minētajā gadījumā, kā arī tad, ja atgriešanās pienākums brīvprātīgai izceļošanai noteiktajā laika posmā nav izpildīts, no Direktīvas 2008/115 8. panta 1. un 4. punkta izriet, ka ar mērķi nodrošināt atgriešanās procedūru efektivitāti šie noteikumi dalībvalstij, kura ir pieņēmusi atgriešanas lēmumu attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, nosaka pienākumu veikt izraidīšanu – veicot visus vajadzīgos pasākumus, tai skaitā vajadzības gadījumā piespiedu līdzekļus – samērīgi un it īpaši ievērojot pamattiesības”.

- 22 2018. gada 8. maija spriedumā *K. A. u.c.*, (Ģimenes atkalapvienošanās Beļģijā), (C-82/16, EU:C:2018:308, 86. punkts) Tiesa uzsver:

“saskaņā ar Direktīvas 2008/115 11. panta 1. punktu dalībvalstīm ir jāpieņem lēmums par ieceļošanas aizliegumu, ja trešās valsts valstspiederīgais, uz kuru attiecas atgriešanas lēmums, nav izpildījis savu atgriešanās pienākumu vai ja viņam nav noteikts brīvprātīgas izceļošanas laika posms.”

- 23 2018. gada 16. janvāra spriedumā *E* (C-240/17, EU:C:2018:8, 48. punkts) Tiesa norāda:

“no pašas Direktīvas 2008/115 6. panta 2. punkta redakcijas izriet, ka šīm iestādēm bija pienākums pieņemt šādu atgriešanas lēmumu un saskaņā ar šīs direktīvas 11. pantu tam pievienot ieceļošanas aizliegumu, ar nosacījumu, ka tas bija vajadzīgs sabiedriskās kārtības un valsts drošības iemeslu dēļ, kas tomēr ir jāpārbauda valsts tiesai, ņemot vērā Tiesas atbilstīgo judikatūru (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 11. jūnijs, *Zh. un O.*, C-554/13, EU:C:2015:377, 50.–52., kā arī 54. punkts)”.

- 24 2021. gada 3. jūnija spriedumā *Westerwaldkreis* (C-546/19, EU:C:2021:432, 51. punkts) Tiesa apstiprina, ka “[s]askaņā ar Direktīvas 2008/115 11. panta 1. punktu atgriešanas lēmumiem pievieno ieceļošanas aizliegumu, ja nav noteikts laikposms brīvprātīgai izceļošanai vai ja nav ievērota atgriešanās pienākuma izpilde. Citos gadījumos atgriešanas lēmumu var papildināt ar ieceļošanas aizliegumu”.

- 25 No tā var secināt, ka laika posma brīvprātīgai izceļošanai (0 dienas) nenoteikšana, kā tas ir šajā gadījumā – lai gan tā nekādā ziņā nemaina konstatējumu, ka uzturēšanās valsts teritorijā ir nelikumīga – nozīmē ne tikai tūlītēju fiziskas

izpildes piemērošanu (direktīvas 8. panta 2. punkts), bet arī pienākumu atgriešanas lēmumam pievienot ieceļošanas aizliegumu (direktīvas 11. panta 1. punkta a) apakšpunkts). Tā kā laika posms brīvprātīgai izceļošanai nav noteikts un tas ir pamatots atgriešanas lēmumā, šķiet, ka ir jāparedz iespēja efektīvi pārsūdzēt šo atgriešanas lēmuma aspektu. Savukārt *Conseil d'Etat* [Valsts padome] nepiekrīt, ka pārsūdzības, kas vērsta tikai pret ieceļošanas aizliegumu, ietvaros var celt iebildumu par laika posma brīvprātīgai izceļošanai nenoteikšanu, it īpaši tādēļ, ka tas ir cits lēmums. Iepriekš minētais varētu radīt situācijas, kad ieceļošanas aizlieguma izsniegšanas juridisko pamatu (nav piešķirts laiks brīvprātīgai izceļošanai [nulle dienu]) nevar apstrīdēt un pārsūdzībā pret ieceļošanas aizliegumu joprojām var apstrīdēt tikai tā ilgumu.

- 26 Tā kā Savienības tiesību interpretācija rada šaubas, *Conseil du contentieux des étrangers* uzskata, ka Tiesa ir jālemj par pirmo jautājumu, kas izklāstīts turpmāk.

Vai laika posms brīvprātīgai izceļošanai ir atgriešanas lēmumu veidojošs elements?

- 27 Lai izvērtētu, cik pamatoti ir iebildumi pret brīvprātīgas izceļošanas laika posma nenoteikšanu, *Conseil du contentieux des étrangers* arī uzskata, ka ir jāzina Direktīvas 2008/115 7. pantā minēto jēdzienu “nosaka pienācīgu laika posmu” un Direktīvas 2008/115 3. panta 4. punktā minēto jēdzienu “un [...] pienākumu atgriezties” interpretācija. Jautājums ir par to, vai laika brīvprātīgai izceļošanai noteikšana vai nenoteikšana ir būtisks atgriešanas lēmuma elements vai to veidojošs elements. It īpaši, ja Tiesa uz pirmo jautājumu atbildētu tā, ka laika posma norādīšana atgriešanas lēmumā dod pamatu tiesību akta apstrīdēšanai un ja šis laika posms tiek atzīts par prettiesisku, jo tiek pārkāpta Beļģijas tiesību norma, ar kuru transponēts Atgriešanas direktīvas 7. panta 4. punkts, vai atgriešanas lēmums zaudē spēku pilnībā un vai ārvalstniekam vairs nav pienākuma to izpildīt? Citiem vārdiem sakot, vai atgriešanas lēmumā papildus konstatējumam, ka trešās valsts valstspiederīgais attiecīgajā valstī uzturas nelikumīgi, ir obligāti jāiekļauj arī lēmums par to, vai paredzēt vai neparedzēt laiku brīvprātīgi izceļošanai, un vai šie divi atgriešanas lēmuma aspekti ir nedalāmi?
- 28 Direktīvas 2008/115 3. panta 4. punktā atgriešanas lēmums definēts šādi: “administratīvs vai tiesas lēmums vai akts, kurā norādīts vai konstatēts, ka trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās ir nelikumīga, un noteikts vai konstatēts atgriešanās pienākums”. No vārda “un” varētu secināt, ka atgriešanās pienākums ar norādi uz laika posmu, kurā tas ir jāpilda, ir uzskatāms par būtisku atgriešanas lēmuma elementu vai to veidojošu elementu.
- 29 2020. gada 14. maija spriedumā Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 115. punkts) Tiesa norāda, ka “[t]ādējādi no paša Direktīvas 2008/115 3. panta 4. punkta formulējuma izriet – tas, ka tiek noteikts vai konstatēts atgriešanās pienākums, ir viens no diviem atgriešanas lēmumu veidojošiem elementiem”. Līdz ar to rodas jautājums, vai pēc analogijas ar izskatāmo lietu, ja valsts tiesa ir

konstatējusi, ka noteikums par laika posmu ir prettiesisks un kompetentajai administrācijai ir jāiekļauj jauns noteikums, tas ir uzskatāms par atgriešanas lēmuma būtiska punkta grozīšanu, no kuras izriet, ka administrācijai ir jāizdod pilnīgi jauns atgriešanas lēmums direktīvas 3. panta 4. punkta izpratnē.

- 30 Turklāt no Direktīvas 2008/115 7. panta 1. punktā ietvertajiem vārdiem “nosaka pienācīgu laika posmu”, šķiet, ir iespējams secināt, ka atgriešanas lēmumā sistemātiski ir ietverta norāde par laika posmu, kā rezultātā nevar atkāpties no laika posma noteikšanas un ka nulles dienu laika posmu var noteikt tikai direktīvas 7. panta 4. punktā izsmēļoši uzskaitītajos gadījumos. Šķiet, ka *Conseil du contentieux des étrangers* tam ir atradusi apstiprinājumu 2011. gada 28. aprīļa spriedumā *El Dridi* (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 36., 37. un 51. punkts); un 2022. gada 3. marta spriedumā *Subdelegación del Gobierno en Pontevedra* (Naudas sods par nelikumīgu uzturēšanos) (C-409/20, EU:C:2022:148, 57. punkts).
- 31 Tādēļ, lai pieņemtu nolēmumu šajā lietā, *Conseil du contentieux des étrangers* uzskata, ka Tiesai ir jālemj par otro jautājumu, kas izklāstīts turpmāk.
- 32 Turklāt *Conseil du contentieux des étrangers* norāda, ka Beļģijas likumdevējs nav izmantojis Atgriešanas direktīvas 7. panta 1. punktā dalībvalstīm piešķirto iespēju noteikt laika posmu tikai pēc attiecīgā valstspiederīgā lūguma un ka saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem *Conseil du contentieux des étrangers* nav pilnvaru pašai noteikt laika posmu, kurā trešās valsts valstspiederīgajam ir jāatstāj valsts teritorija, vai pašai pieņemt jaunu atgriešanas lēmumu.
- 33 Tādējādi, pakārtoti, ja atbilde uz otro jautājumu ir noliedzīga, *Conseil du contentieux des étrangers* apšaubā atgriešanas lēmuma praktisko tvērumu un izpildāmību Direktīvas 2008/115 3. panta 4. punkta izpratnē, jo tādējādi tam tiktu atņemta tā veidojošā daļa attiecībā uz laika posmu.

5. Prejudiciālie jautājumi:

- 34 *Conseil du contentieux des étrangers* uzdod Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- 1) Vai Direktīvas 2008/115 7. panta 4. punkta, 8. panta 1. un 2. punkta un 11. panta 1. punkta noteikumi, kopā vai atsevišķi skatīti kopsakarā ar Direktīvas 2008/115 13. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka brīvprātīgas izceļošanas laika posma nenoteikšana tiek uzskatīta par vienkāršu izpildes pasākumu, kas nemaina attiecīgā ārvalstnieka tiesisko stāvokli, jo laika posma brīvprātīgai izceļošanai noteikšana vai nenoteikšana nekādā ziņā nemaina sākotnējo konstatējumu par nelikumīgu uzturēšanos attiecīgajā teritorijā?

Turklāt, vai Direktīvas 2008/115 13. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā garantētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību nozīmē, ka ir iespējams apstrīdēt lēmuma par laika posma brīvprātīgai izceļošanai

nenoteikšanas likumību, pārsūdzot atgriešanas lēmumu, ja pretējā gadījumā ieceļošanas aizlieguma juridiskā pamata likumību vairs nevar lietderīgi apstrīdēt?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Direktīvas 2008/115 7. panta 1. punktā lietotais formulējums “nosaka pienācīgu laika posmu” un 3. panta 4. punktā lietotais formulējums “un [...] atgriešanās pienākums” ir jāinterpretē tādējādi, ka noteikums par laika posmu [vai katrā ziņā laika posma nenoteikšana] saistībā ar pienākumu atstāt valsti ir būtisks atgriešanas lēmuma elements, tāpēc, ja attiecībā uz šo laika posmu tiek konstatēts prettiesiskums, atgriešanas lēmums zaudē spēku pilnībā un ir jāpieņem jauns atgriešanas lēmums?

Ja Tiesa uzskata, ka atteikums noteikt laika posmu nav būtisks atgriešanas lēmuma elements un ja attiecīgā dalībvalsts nav izmantojusi saskaņā ar Direktīvas 2008/115 7. panta 1. punktu paredzētās pilnvaras noteikt laika posmu tikai pēc attiecīgā valstspiederīgā lūguma, kādu praktiska nozīme un izpildāmība piemīt atgriešanas lēmumam Direktīvas 2008/115 3. panta 4. punkta izpratnē, kuram tādējādi tiktu atņemta tā sastāvdaļa attiecībā uz termiņu?

- 35 *Conseil du contentieux des étrangers* atgādina, ka 2023. gada 16. oktobra spriedumā Nr. 295 507, (lieta reģistrēta Tiesas reģistrā ar numuru C-636/23), tā ir uzdevusi līdzīgus prejudiciālus jautājumus par laika posmu brīvprātīgai izceļošanai trešās valsts valstspiederīgajam, kurš dalībvalstī uzturas nelikumīgi. Tā lūdz Tiesu abas lietas izskatīt kopīgi.